

Parlamentul
Republicii Moldova

SM nr. 37

01 iunie 2020

Deputat în Parlamentul Republicii Moldova

Biroul Permanent al Parlamentului Republicii Moldova

În conformitate cu prevederile art. 73 din Constituția Republicii Moldova și art. 47 din Regulamentul Parlamentului, se înaintează cu titlu de inițiativă legislativă proiectul de lege pentru modificarea art. 18 din Legea nr. 289 din 22 iulie 2004 privind indemnizațiile pentru incapacitatea temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale.

Anexă:

- Proiectul de lege;
- Nota informativă.

Deputată în Parlament

Stela MACARI

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA			
D.D.P. Nr. <u>212</u>			
"01"	<u>06</u>	<u>2020</u>	
Ora _____			

NOTĂ INFORMATIVĂ

la proiectul de lege pentru modificarea art. 18 din Legea nr. 289 din 22 iulie 2004 privind indemnizațiile pentru incapacitatea temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului. Proiectul de lege pentru modificarea art. 18 din Legea nr. 289 din 22 iulie 2004 privind indemnizațiile pentru incapacitatea temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale a fost elaborat de către deputata în Parlament, Stela Macari, împreună cu Centrul "Parteneriat pentru Dezvoltare".

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite. Creșterea natalității reprezintă mișcarea naturală și componenta principală în evoluția unei națiuni, în mod special, viitorul economic și social al statului depinde de dezvoltarea continuă a celei mai importante bogății a țării – populația sa.

Raportându-ne la tinerele generații, politicile și programele integrate promovate la nivel național pentru copii și familii încă lipsesc, iar programele destinate prevenirii și combaterii riscului de sărăcie și excluziune socială în rândul tinerelor familii produc un impact nesemnificativ pentru Republica Moldova, datorită lipsei comunicării reale între actorii instituționali implicați în implementarea acestora.

Măsurile întreprinse de către autoritățile publice în domeniul dezvoltării natalității sunt slabe și ineficiente, nerelaționate cu cerințele pieței muncii și incapabile de a se adresa familiilor cele mai sărace, sau altor grupuri vulnerabile, care dispun și de o indemnizație lunară pentru îngrijirea copilului relativ mică.

Redresarea natalității nu va putea fi realizată decât printr-un ansamblu de măsuri de natură stimulativă: susținerea economică a copilului, a familiei cu copii, prin reglementarea juridică a indemnizațiilor, alocațiilor, reducerilor de taxe, impozite, accesului la creșe, grădinițe și acordarea creditelor preferențiale.

Ținând cont de aceste realități, elaborarea prezentului proiect de lege este condiționată de necesitatea perfecționării cadrului juridic aferent plății indemnizației pentru creșterea copilului, reprezentând una dintre prestațiile sociale de care beneficiază persoanele asigurate, fiind reglementată de Legea nr. 289 din 22 iulie 2004 privind indemnizațiile pentru incapacitatea temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale.

În baza datelor statistice prezentate de către Biroul Național de Statistică pentru anul 2019, în Republica Moldova se nasc din ce în ce mai puțini copii. În 2019 au apărut pe lume 32 mii de bebeluși, cu 7,8% la sută mai puțini decât în 2018, iar rata natalității constituind cea mai mică din ultimii cinci ani, fiind în continuă descendență.

Conform informațiilor privind "*Situația copiilor în Republica Moldova în anul 2019*", pe parcursul anului 2019, numărul beneficiarilor (mame, tați și alte persoane) de indemnizații unice la nașterea și pentru creșterea copilului, a constituit 85 mii beneficiari, inclusiv 46,9 mii persoane asigurate și 38,1 mii persoane neasigurate. Numărul copiilor pentru care au fost oferite aceste indemnizații a fost de 88,6 mii copii.

Începînd cu 1 ianuarie 2019, mărimea medie a indemnizației lunare pentru persoanele asigurate, acordată pentru îngrijirea copilului până la împlinirea vârstei de 3 ani, aceasta a constituit 1846,5 lei, față de 696,4 lei în cazul persoanelor neasigurate, acordată pentru îngrijirea copilului până la împlinirea vârstei de 2 ani. În anul 2019, din cele 46,9 mii persoane asigurate care au beneficiat de această indemnizație, 39,4 mii persoane au fost mame, 7,1 mii persoane - tați și 0,3 mii alte persoane. În cazul persoanelor neasigurate, din cei 38,1 mii beneficiari, 37,8 mii beneficiari au fost mame, 206 persoane - tați și 25 - alte persoane.

Dacă să ne referim la indemnizația lunară pentru îngrijirea copilului care trebuie să acopere minimul de existență, stabilit pentru copiii, atunci situația curentă dezavantajează foarte mult beneficiarii, deoarece anual, puterea de cumpărare a indemnizației este redusă de creșterea ratei inflației.

În acest sens, calculele efectuate ne demonstrează că o familie primește mai puțin din cauza inflației, în mediu, cu aproximativ 3000 MDL pentru perioada concediului de îngrijire a copilului.

Astfel, o femeie care, începând cu anul 2017 se află în concediu de îngrijire a copilului, a pierdut de-a lungul acestor 3 ani aproximativ 2780,66 MDL din cauza ratei inflației.

În cazul în care bărbatul este beneficiar al concediului de îngrijire a copilului, pierderile sunt de aproximativ 3380 MDL.

3. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi.

Scopul de bază al proiectului de lege vizează perfecționarea prevederilor legale referitoare la prestațiile sociale de care beneficiază persoanele asigurate, prin reglementarea indexării anuale, la 1 aprilie, a indemnizației lunare pentru îngrijirea copilului, raportată la rata anuală a inflației.

Bazându-ne pe prevederile Legii nr. 289 din 22 iulie 2004 privind indemnizațiile pentru incapacitatea temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale, modificările legislative propuse se referă la indexarea indemnizației lunare pentru îngrijirea copilului doar pentru persoanele asigurate.

Cu regret, proiectul de lege nu acoperă indexarea indemnizației lunare pentru îngrijirea copilului pentru persoanele neasigurate, din aceste considerente se impune necesitatea elaborării de către Guvern a unui mecanism juridic spre ajustarea cadrului normativ vizat.

Astfel, în vederea respectării legislației privind modalitățile de achitare a indemnizației lunare pentru îngrijirea copilului persoanelor asigurate, indexarea va fi efectuată și achitată integral de la bugetul asigurărilor sociale de stat.

Pentru a corespunde recomandărilor organismelor internaționale privind metodologia de măsurare a evoluției de ansamblu a prețurilor mărfurilor cumpărate și a tarifelor serviciilor utilizate de către populație, coeficientul de indexare a indemnizației lunare pentru îngrijirea copilului va constitui creșterea anuală a indicelui prețurilor de consum pentru anul precedent, determinate în modul stabilit de Guvern.

4. Fundamentarea economico-financiară. Pentru anul 2021, argumentarea financiară exactă este imposibilă în condițiile în care nu putem cunoaște numărul de copii care urmează să se nască până la finele acestui an. Însă ne putem raporta la sumele bugetate pentru anul 2020, astfel dacă toate indemnizațiile planificate de a fi debursate pentru anul 2020 fiind indexate la rata inflației, atunci suma necesară de a fi alocată adițional pentru indexare poate fi estimată la circa 100 mln lei.

Această sumă a fost calculată pentru 3 tipuri de indemnizații: 1) Susținerea financiară a familiei pentru îngrijirea copilului cu vârsta de până la 2 ani, neasigurată; 2) Susținerea financiară a familiei pentru îngrijirea copilului cu vârsta de până la 3 ani; 3) Susținerea financiară a familiei pentru creșterea până la vârsta de 3 ani a copiilor gemeni sau mai mulți copii născuți dintr-o singură sarcină.

Bazându-ne pe cele expuse mai sus, considerăm oportună indexarea indemnizației lunare pentru îngrijirea copilului, oferirea posibilităților, încurajarea tinerelor familii, crearea și/sau dezvoltarea unui program complex stimulativ pentru sporirea natalității în Republica Moldova, protejarea drepturilor copilului în mod cuprinzător și corespunzător, prin intermediul unui set variat de instrumente specializate, având în vedere vulnerabilitățile lor aparte și importanța pentru societate în ansamblul ei, în asigurarea dezvoltării sănătoase și a participării active a tinerilor săi membri.

Deputată în Parlament

Stela MACARI

